

موج شورانگیز

جلد دو

نزیده شعر معاصر

(پس از مشروطه تا انقلاب اسلامی)

دکتر منیر عسگر نژاد

نشر شام

- سرشناسه: عسگر نژاد
عنوان و نام پدیدآور: موج شورانگ منیر عسگر نژاد.
مشخصات نشر: کاشان: شاسوسا ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ج ۳
شابک: دوره: ۳-۳۳-۸۶۴۳-۰۰۷۸۶۰۰؛ ۳-۳۰-۸۶۴۳-۰۰۹۷۸۶۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی: ج ۲: ۹-۳۱-۸۶۴۳-۰۰۷۸۶۰۰؛ ج ۳: ۳۲-۸۶۴۳-۰۰۹۷۸۶۰۰
مندرجات: فیفا.
ج ۱. مجموعه اشعار عصر بیداری (دوره مشروطه). - ج ۲.
مجموعه اشعار معاصر (از مشروطه تا انقلاب اسلامی). - ج ۳.
مجموعه تصنیف‌ها، ترانه‌ها و سرودها (از دوره مشروطه تا انقلاب اسلامی).
موضوع: شعر فارسی -- قرن ۱۳ -- ق ۱۴ -- مجموعه‌ها
Persian poetry -- 19-20th century -- Collections
موضوع: شاعران ایرانی -- قرن ۱۳ -- ق ۱۴ -- سرگذشت‌نامه
Poets, Persian -- 19th-20th century -- Biography
موضوع: رده‌بندی کنگره: PIR ۴۱۸۰/ع۵م۹ ۱۳۹۷
رده‌بندی دیویی: ۸۱۵/۵۰۸
شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۰ ۱۸۲۰

موج شورانین

جلد دو

(گزیده شعر معاصر)

دکتر منیر عسگرنژاد

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۵۰۰۰ تومان

آماده‌سازی: گروه هنری فیروزه

تمام حقوق این اثر در اختیار ناشر و مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری حوض فیروزه می‌باشد.

ناشر شاسوسا: کاشان - میدان امام حسین (ع) - مجتمع الماس شهر - واحد ۱۰۲

کاشان - صندوق پستی: ۳۱۳۵ - ۸۷۱۳۵ تلفکس: ۵۵۳۱۹۷۷۰ - ۰۳۱

پایگاه اینترنتی: www.shasooosapub.com پست الکترونیکی: shasooosapub@yahoo.com

فهرست

۴۷	نی محزون	۱۱	■ پیش گفتار
۴۹	غوغا می کنی		دفتر اول
۵۰	سه تار من		■ حسین پژمان بختیاری
	■ رهی معیری	۱۷	حسین اسد
۵۵	گلبنگ رود	۱۸	بگریید او را
۵۶	هوسناک	۱۹	شوق دیدن ما
۵۷	آزاده	۲۱	بیا
۵۸	سوزد مرا، سازد مرا	۲۱	حسرت عشق
۵۹	وفای شمع	۲۲	قبله‌ی من
۶۰	حدیث جوانی	۲۴	هنوز
۶۱	داغ تنهایی	۲۵	وحشی نگاه
۶۲	نغمه‌ی حسرت	۲۶	چه کنم؟
۶۳	آتش من در	۲۷	آرزو
۶۴	مردم بیدار	۲۸	آرزو دارم
۶۵	مکتب عشق	۳۰	بیا، مرو
۶۶	گیاه اندوه		■ محمد حسین شهریار
۶۷	شاهد افلاکی	۳۳	غزال رمیده
۶۹	خیال‌انگیز	۳۵	داغ لاله
۷۱	آتش جاوید	۳۷	انتظار
۷۲	محنت‌سرای خاک	۳۹	تو بمان و دگران
	■ عماد خراسانی	۴۱	بخت خفته و دولت بیدار
۷۷	دل دیوانه	۴۳	حراج عشق
۷۹	کاش	۴۵	حالا چرا؟

۱۲۲	حباب	۸۰	پرده‌ی ساز
۱۲۴	خانه‌ام ابری‌ست...	۸۱	رخسار زرد
۱۲۵	«ری‌را»	۸۲	زلف پریشان
۱۲۷	تو را من چشم در راهم	۸۴	دوستت دارم
۱۲۸	داروگ	۸۶	عاشق و شکیبا
۱۲۹	قایق	۸۸	گذر اشک و آه
۱۳۱	آی آدم‌ها	۹۰	انعکاس غم
۱۳۳	مهتاب	۹۲	آسمان!
۱۳۵	وای بر من		سیمین ده مانی
۱۳۷	در شبِ سرد زمستانی	۹۷	یار ناری
	■ فریدون توللی	۹۸	ای آشنا
۱۴۱	دور	۹۹	موج خیز
۱۴۳	اندوه شامگاه	۱۰۰	من و تو
۱۴۶	آرزوی گمشده	۱۰۱	رگبار بوسه
۱۴۸	ویرانه‌ی امید		آسمان خالی‌ست
۱۵۰	کارون	۱۰۳	با چنین قانون سربی...
۱۵۳	بایداد	۱۰۵	دل‌م گرفته، ای دوست
۱۵۵	روشن	۱۰۶	دوباره می‌سازمت وطن!
۱۵۷	شعله سیم	۱۰۷	یک دریچه آزادی
۱۵۹	پندارها	۱۰۹	مردی که یک پا ندارد
۱۶۱	رنج مدام	۱۱۱	سنگ گور
۱۶۳	دل قمری‌ها... نی چوپان‌ها...		دفتر دوم
۱۶۵	مهتاب		■ نیما یوشیج
	■ ژاله اصفهانی	۱۱۷	هنگام که گریه می‌دهد ساز
۱۶۹	پرندگان مهاجر	۱۱۸	داستانی نه تازه
۱۷۱	عقاب گمشده	۱۱۹	قو

۲۱۶	موج	۱۷۳	دلنا
۲۱۷	تشویش	۱۷۵	شاد بودن هنر است
۲۱۸	بادبادک‌ها	۱۷۷	پیکر سنگی
۲۱۹	غزل برای درخت	۱۷۹	بیا خیال کنیم
۲۲۱	بارن چه کرد خواهد	۱۸۰	زن و دریا
۲۲۳	عطر وفا	۱۸۱	مرد و دریا
۲۲۴	ریشه و جنگل	۱۸۲	من، دریا
۲۲۵	درخت، آهو، ستاره	۱۸۳	واژه
۲۲۶	خاموشانه	۱۸۴	نامی که نیامد
۲۲۷	تصویر	۱۸۵	تنهایی
■ نصرت رحمانی		■ احمد شاملو	
۲۳۱	سقاخانه	۱۸۶	مه
۲۳۳	کویر	۱۸۷	مرگ نازلی
۲۳۵	مادر	۱۹۳	در دوردست
۲۳۷	مرگ لیلی	۱۹۵	ماهی
۲۳۹	لوطی	۱۹۷	سرگذشت
۲۴۱	تیم	۱۹۹	شبانه
۲۴۳	ساقی	۲۰۰	نیم‌شب
۲۴۴	مردی در آینه	۲۰۱	غزل درود و بدرود
۲۴۶	فرار ابر	۲۰۲	غزلی در نتوانستن
۲۴۷	کوچ	۲۰۴	بوتیمار
۲۴۹	سیاهی‌ها و سپیدی‌ها	۲۰۵	ترانه‌ی تاریک
۲۵۱	شعر ناتمام	۲۰۷	بر سرمای درون
۲۵۳	خواب	■ سیاوش کسرای	
■ سهراب سپهری		۲۱۱	مترسک
۲۵۷	در قیر شب	۲۱۳	رقص ایرانی

۳۰۵	دیدار در فلق	۲۵۹	مرغ معما
۳۰۸	حادثه در بامداد	۲۶۱	و پیامی در راه
۳۰۹	غزل کوهی	۲۶۳	غربت
۳۱۱	با آنکه پشت پنجره خواندم	۲۶۵	نشانی
۳۱۳	اتفاق آخر	۲۶۶	واحه‌ای در لحظه
۳۱۵	خمار شب‌نشینی کوتاه	۲۶۷	بشت دریاها
۳۱۷	وهم سنگ	۲۶۹	بداء آغاز
۳۱۹	آواز درختی	۲۷۱	فتابی
۳۲۱	دو نیمه‌ی غایب	۲۷۲	دریا و مرد
۳۲۲	تشویش‌ها	۲۷۴	مرز گمشده
۳۲۳	شکار	۲۷۶	تنهای منظره
۳۲۴	چادرهای آه	■	نادر نادرپور
	محمود مشرف تهرانی	۲۸۰	آخرین فریب
۳۲۷	باغ شکوفه‌ها که ریخت	۲۸۲	فالگیر
۳۲۹	ب	۲۸۵	بر گور بوسه‌ها
۳۳۱	دل باغ آشنایی	۲۸۷	دزد آتش
۳۳۳	من بیم داشتیم	۲۸۹	باران
۳۳۵	میان خواب و بیداری	۲۹۱	چشم‌ها و دست‌ها
۳۳۶	ابرهای سرد	۲۹۳	شیشه و سنگ
۳۳۷	سرود سبز گیاهان	۲۹۵	ستاره‌ی دور
۳۳۸	باران	۲۹۷	شعر انگور
۳۳۹	شک‌های شبانه	۲۹۹	فال
۳۴۱	هان ای دل عبرت‌بین	۳۰۰	نقشه‌ی طبیعی
۳۴۳	گل‌های تماشا	۳۰۱	رستخیز
۳۴۴	یاد مهر تو	■	منوچهر آتشی

■ فروغ فرخ زاد

۴۰۳	غزل ۷۳		
۴۰۵	غزل ۳۱	۳۴۷	وداع
۴۰۷	غزل ۱۵۸	۳۴۹	اندوه
۴۰۹	غزل ۲۵۶	۳۵۱	از دوست داشتن
۴۱۱	غزل ۴	۳۵۴	بعدها
۴۱۳	غزل ۲	۳۵۷	پرنده دنیست
۴۱۵	غزل ۱۰۱	۳۵۸	هدیه
۴۱۷	غزل ۳۱۴	۳۵۹	آفتاب می شود
۴۱۹	غزل ۱۱۱	۳۶۲	اندوه پرست
۴۲۱	غزل ۲۳۵	۳۶۴	جمعه
۴۲۳	غزل ۴۹	۳۶۶	پرسش

■ حمید مصدق

■ محمدعلی بهمنی

۴۲۷	خوب ترین حادثه	۳۶۹	غزلواره
۴۲۹	شب	۳۷۲	بهار غریب
۴۳۱	حافظ گفت	۳۷۵	لبخند دره
۴۳۳	امشب	۳۷۷	ریشک نوبهار
۴۳۵	در من غم نیست...	۳۸۰	وصیت
۴۳۷	نگاه می کنی و...	۳۸۳	خورشید خاک
۴۳۹	من در تو گم گشت	۳۸۶	مردان حادثه، دریانوردها
۴۴۱	ساخت ما را	۳۸۸	تک درخت
۴۴۳	فکر کردن به تو	۳۹۰	شیر سنگی
۴۴۴	خسته	۳۹۲	شبی بر ساحل زنده رود
۴۴۵	هوای بی تو پریدن	۳۹۴	قدرت و قلم
۴۴۷	من آن سرم که به پیرانه...	۳۹۷	خواب خوب

■ حسین منزوی

۴۰۱	غزل ۲۷۱
-----	---------

□ پیش گفتار

در سخن از جریان‌های شعر معاصر فارسی، می‌توان به دو تقسیم کلی اشاره داشت؛ شعر سنت‌گرا و شعر نوگرا.

سنت‌گرایی در شعر معاصر به مضمون و زبان شعر وابسته است. بیان اندیشه‌ی پیشرو در قالب قواعد زبانی کلاسیک به سنت‌گرایی و ظهور اندیشه‌ی پویا با زبان و ساختاری جدید، به نوگرایی در شعر تعبیر می‌شود؛ که این نوگرایی، گذشته از دگرگونی اندیشه در شعر، گاه اژگانی است تا ساختاری.

اغلب غزل‌سرایان فارسی پس از مشروطه، تا قبل از نیما یوشیج، شاعران سنت‌گرای معاصر می‌باشند. پژمان خیار، محمد حسین شهریار، رهی معیری، امیری فیروزکوهی و... از شاعران مشهور سنت‌گرا هستند. این شاعران، مضامین نو را در قالب کلاسیک و سنتی بیان می‌کنند که علاوه بر غزل، سایر قالب‌های شعر فارسی را نیز آزموده‌اند.

نوگرایی در شعر معاصر با نیما یوشیج آغاز می‌شود و تا جریان شعر مقاومت ادامه می‌یابد. نوگرایی در شعر به جریان‌ها و اندیشه‌های گوناگون پیوند می‌خورد. جریان شعر عاشقانه، شعر اجتماعی، شعر نشانه یا سمبولیسم، از قوی‌ترین جریان‌های شعر نوگرا تا قبل از جریان شعر مقاومت، به شمار می‌رود.

فریدون توللی، نادر نادرپور و فریدون مشیری از چهره‌های شعر نوگرای عاشقانه می‌باشند که احساس، عنصر غالب در شعر آنهاست.

هوشنگ ابتهاج، سیاوش کسرایی و نصرت رحمانی از چهره‌های شعر نوگرای اجتماعی هستند که در کنار احساس، به جامعه‌ی انسانی توجه دارند.

در شعر مهدی اخوان ثالث، سهراب سپهری و منوچهر آتشی نیز می‌توان جریان نشانه یا سمبولیسم را لمس کرد.

فراموش نشود که این تقسیم‌بندی‌ها، جهت سهولت درک درون‌مایه با توجه به شرایط اجتماعی و ادبی هر دوره است و اغلب شاعران معاصر در هر جریان شری تجربه‌هایی قوی دارند؛ همان‌گونه که دسته‌بندی‌ها، سال‌های بعد و با هدف مطالعاتی بیشتر مسیر جریان‌شناسی شعر معاصر رخ داده است.

این مجموعه در دو بخش به شعر دوره‌ی معاصر می‌پردازد. در بخش نخست، شعر شاعران سنت‌گرا و در بخش دوم، شعر شاعران نوگرای معاصر مرور می‌شود. در تألیف این کتاب، سعی شده آثاری که معرف سبک هر شاعر است، گزینش و انتخاب شود. آثاری که علاوه بر زیبایی، صاحب اندیشه است و با مرور آن بتوانیم از ادبیات تقلیدی فاصله بگیریم.

در انتخاب آثار، از اولین چاپ مجموعه شعر بایستی وجود استفاده شده است تا درست‌ترین اشعار در اختیار خوانندگان قرار گیرد و بدون هیچ‌گونه تحول و تکامل شعر معاصر آگاهی یافت.

از مدیر محترم مؤسسه‌ی انتشاراتی نگاه برای در اختیار گذاشتن حق انتشار گزیده اشعار شاعرانی که چاپ آثار ایشان وابسته به آن مؤسسه است، سپاسگزاریم.

دکتر منیر عسگرنژاد